

Llei 6/2024, del 25 d'abril, de la llengua pròpia i oficial.

Índex

[Mostra/Amaga]

- Exposició de motius
- Títol preliminar
 - Article 1. *Llengua pròpia i oficial*
 - Article 2. *Objectius de la Llei*
 - Article 3. *Drets lingüístics generals*
 - Article 4. *Deures lingüístics generals*

Atès que el Consell General en la seva sessió del dia 25 d'abril del 2024 ha aprovat la següent:

Llei 6/2024, del 25 d'abril, de la llengua pròpia i oficial

Índex

- Exposició de motius
- Títol preliminar
- Article 1. Llengua pròpia i oficial
- Article 2. Objectius de la Llei
- Article 3. Drets lingüístics generals
- Article 4. Deures lingüístics generals
- Article 5. Persones jurídiques
- Article 6. Integració dels no catalanoparlants
- Article 7. Variant lingüística andorrana
- Títol I. Llengua oficial
- Article 8. Llengua de les institucions públiques
- Article 9. Administració de justícia i resolució alternativa de conflictes
- Article 10. Empreses col·laboradores
- Article 11. Personal i càrrecs al servei de l'Administració
- Article 12. Actualització administrativa
- Títol II. Ús social i públic
- Article 13. El català, llengua de les activitats públiques
- Article 14. Turisme
- Article 15. Toponímia
- Article 16. Noms comercials i denominacions socials, rètols d'establiment i publicitat
- Article 17. Etiquetatge i altres textos
- Article 18. Establiments turístics i de restauració
- Article 19. Equipaments sanitaris i socials
- Article 20. Transport públic
- Article 21. Altre personal que presta servei al públic
- Article 22. Comunicacions per altaveu
- Article 23. Contractes i altres documents
- Títol III. Educació, esport i altres activitats formatives i d'esplai
- Article 24. El català, llengua de la formació
- Article 25. Pla d'actuació sobre l'ús i la qualitat de la llengua catalana
- Títol IV. Mitjans de comunicació i indústries culturals
- Article 26. Llengua dels mitjans de comunicació i l'entorn digital
- Article 27. Llengua a les xarxes socials
- Article 28. Correcció lingüística
- Article 29. Promoció, espectacles i edició
- Títol V. Promoció i control institucional
- Article 30. Control de l'Estat
- Article 31. Debat anual sobre la llengua oficial al Consell General
- Article 32. Foment de la llengua oficial en l'àmbit comunal
- Article 33. Funcions del Govern
- Article 34. Foment i altres mesures
- Article 35. Equipaments i activitats culturals i esportives
- Article 36. Cooperació internacional
- Títol VI. Organismes encarregats de la política lingüística
- Article 37. Organismes encarregats de la política lingüística
- Article 38. Departament governamental encarregat de la política lingüística

Article 39. Autoritat lingüística
Article 40. Junta de Coordinació sobre Llengua i Formació
Article 41. Consell Nacional per la Llengua
Article 42. Altres organismes
Títol VII. Infraccions i sancions
Article 43. Infraccions sancionables
Article 44. Responsables de les infraccions
Article 45. Sancions
Article 46. Procediment sancionador
Article 47. Òrgans competents
Article 48. Prescripció de les infraccions
Article 49. Prescripció de les sancions
Disposició addicional primera. Actualització dels imports de les sancions
Disposició transitòria primera. Creació del Consell Nacional per la Llengua i de la Junta de Coordinació sobre Llengua i Formació
Disposició transitòria segona. Aplicació de la disposició final primera
Disposició derogatòria. Derogació de la Llei d'ordenació de l'ús de la llengua oficial, del 16 de desembre del 1999
Disposició final primera. Addició de l'article 54 bis i modificació dels articles 58, 67 i 83 de la Llei 9/2012, del 31 de maig, de modificació de la Llei qualificada d'immigració
Disposició final segona. Modificació dels articles 32, 94 i 98.1 de la Llei 12/2013, del 13 de juny, del comerç
Disposició final tercera. Desplegament
Disposició final quarta. Aprovació del Reglament dels organismes estatals de coordinació de la política lingüística
Disposició final cinquena. Entrada en vigor

Exposició de motius

Al cap de més de vint anys de l'entrada en vigor de la Llei d'ordenació de l'ús de la llengua oficial, aprovada pel Consell General el 16 de desembre del 1999, la realitat sociolingüística andorrana és molt diferent. Les relacions humanes, empresarials, comercials i administratives s'han transformat, empeses per la tecnologia. Algunes previsions de la Llei no havien pogut tenir en compte la societat de la digitalització ni les relacions o les transaccions telemàtiques d'avui, per exemple. Aquest fet aconsellava actualitzar diverses disposicions per fer que la Llei donés resposta a les circumstàncies actuals.

La majoria de les formulacions de la Llei d'ordenació de l'ús de la llengua oficial, del 16 de desembre de 1999, han conservat una vigència indubtable. La llengua catalana és la llengua oficial de l'Estat, la llengua amb què el poble andorrà expressa la identitat i enforteix la sobirania. Com a llengua de l'Estat, i també com a vehicle d'expressió col·lectiva de la societat, l'ordenament jurídic ha de garantir-ne la vitalitat, la utilitat, l'accessibilitat i la qualitat. Aquests objectius es mantenen fermes amb noves formulacions adequades a l'Andorra d'avui.

La nova regulació reconeix el dret de les persones amb discapacitat auditiva i sordcegues d'aprendre la llengua de signes i fer-la servir. I la Llei també fa un pas endavant en una altra mena d'accessibilitat: exigeix a les institucions públiques que el llenguatge que fan servir sigui accessible, acurat i comprensible per fer efectiva la transparència de les comunicacions públiques i facilitar les relacions dels ciutadans amb l'Administració.

És important reforçar la voluntat de la Llei d'ordenació de l'ús de la llengua oficial, del 16 de desembre de 1999, detallant les obligacions que hi són contingudes. Per això, la nova redacció especifica noves obligacions per a les persones que treballen de cara al públic, per garantir un coneixement suficient de la llengua sense perjudici, naturalment, d'atendre en altres llengües si els interlocutors no entenen el català.

Amb l'objectiu de facilitar la integració lingüística i la participació plena en la nostra societat de les persones vingudes d'arreu, la Llei inclou una disposició final primera per modificar la Llei 9/2012, del 31 de maig, de modificació de la Llei qualificada d'immigració, a fi de garantir el coneixement de la llengua com a element important per a la integració de les persones que arriben a Andorra i alhora necessari per poder treballar al país i donar compliment als drets lingüístics. Aquesta disposició condiona l'adquisició de la primera i la segona renovació de l'autorització de residència i treball a l'obtenció dels nivells A1 i A2 de català, respectivament. La Llei no tracta d'impedir l'arribada de ningú per raó de llengua, sinó de fomentar l'aprenentatge del català un cop la persona ja viu a Andorra. En aquest sentit, l'aplicació d'aquesta normativa queda supeditada a un règim transitori.

Un dels enfocaments que feia la Llei d'ordenació de l'ús de la llengua oficial, del 16 de desembre de 1999 –posar tot el pes de la política lingüística de l'Estat en un sol òrgan governamental–, ha comportat alguns efectes que ara ha calgut revisar. La Llei retorna el protagonisme al Consell General i als comuns com a institucions essencials en la funció de preservar i fomentar la llengua oficial, d'acord amb la Constitució i amb la tradició normativa històrica. La Constitució estableix a l'article 2.1 que "la llengua oficial de l'Estat és el català". L'Estat són els ciutadans representats per totes les seves institucions democràtiques, amb el dret i el deure de participar activament en la política lingüística. A finals del segle XIX el Consell General ja aprovava normes de foment de la llengua oficial. Concretament, manava que "los pasaports y guías [fossin escrits] ab lo llenguatge catalá y no castellá, per ser aquell lo propi idioma de las Valls". I les ordenacions comunals havien estat, abans de la Llei 9/2012, del 31 de maig, de modificació de la Llei qualificada d'immigració, motor i fonament de la legislació lingüística. La centralització necessària del treball tècnic no ha de significar la concentració de les idees i les iniciatives en un sol departament governamental.

El nou enfocament ha implicat una nova redacció dels títols III i V, amb la creació de dos organismes concebuts amb unes característiques que eviten encarir i complicar l'estructura burocràtica. El primer és la Junta de Coordinació sobre Llengua i Formació (JCLF), que té un caràcter administratiu perquè està formada per responsables d'administracions diferents, i sectorial, ja que té el mandat de coordinar i harmonitzar l'ús de la llengua oficial en totes les activitats de formació, tant les estrictament educatives com les esportives, les socials, les artístiques o de qualsevol altra mena, organitzades per qualsevol administració o entitat que rebi suport públic. Les activitats formatives, esportives i d'esplai adreçades als joves són cabdals per a la preservació de la identitat nacional. La Llei introdueix la novetat de no separar l'educació de cap altra activitat formativa.

El segon és el Consell Nacional per la Llengua (CNL), de caràcter polític, perquè està compost per responsables polítics molt diversos, i social, perquè hi són representats amplis sectors de la societat. El CNL ha de consensuar els objectius de la política lingüística de l'Estat.

La Llei crea dos eines per fer efectives les aportacions dels dos organismes: per a la Junta de Coordinació sobre Llengua i Formació, el Pla d'actuació sobre l'ús i la qualitat de la llengua catalana als centres formatius, que han d'aprovar i supervisar les institucions o bé els centres de formació responsables; per al Consell Nacional per la Llengua, el Pla d'acció nacional per la llengua, que ha de fixar els objectius de política lingüística per cada trienni i fer-ne el seguiment. Amb la mateixa finalitat de fer participar la societat de les actuacions dutes a terme amb la màxima transparència i per facilitar el debat de tots els representants dels ciutadans, la Llei estableix que el Govern ha de presentar anualment al Consell General un balanç sobre el grau de compliment de la Llei i les actuacions en matèria de política lingüística, després que tant els comuns com el Govern n'hagin estat informats en les sessions de cada institució.

Finalment, la Llei actualitza els imports de les sancions, en preveu l'actualització periòdica segons la Llei del pressupost general, encomana el desplegament corresponent de la norma als comuns i al Govern, i atorga terminis breus per posar en marxa els organismes de nova creació per tirar endavant, sota l'administració del departament governamental corresponent, la política lingüística de l'Estat.

Títol preliminar

Article 1. *Llengua pròpia i oficial*

La llengua pròpia i oficial d'Andorra és el català. El català és un element fonamental de la identitat, de la personalitat i del patrimoni cultural d'Andorra.

Article 2. *Objectius de la Llei*

Aquesta Llei té per objecte el desenvolupament de l'article 2.1 de la Constitució amb les finalitats següents:

- a) Garantir l'ús oficial del català.
- b) Generalitzar el coneixement del català, amb la cooperació de totes les institucions públiques i la participació activa de la societat.
- c) Declarar els drets lingüístics i establir els mecanismes de protecció d'aquests drets.
- d) Preservar i garantir l'ús general del català en tots els àmbits de rellevància pública, en l'ensenyament, en els mitjans de comunicació, en l'entorn digital i en les activitats culturals, socials i esportives.
- e) Estendre l'ús del català en les relacions comercials i empresarials, i garantir-hi l'atenció en català amb les persones que parlen en la llengua oficial.
- f) Estendre la consciència social sobre el fet que el català és un bagatge cultural indispensable per mantenir la identitat del país.
- g) Vetllar pel patrimoni lingüístic andorrà.

Article 3. *Drets lingüístics generals*

1. Tothom té dret a ser atès i correspost en català en les seves relacions orals i escrites, presencials o telemàtiques, amb qualsevol administració pública i amb les entitats i els organismes que en depenen; amb els serveis sanitaris i els serveis socials; amb els professionals titulats i els col·legis que els agrupen; amb les associacions; amb les entitats esportives; amb les organitzacions empresarials, professionals i corporatives, i amb qualsevol empresa o comerç amb seu al Principat d'Andorra.

2. D'acord amb l'ordenament jurídic, es reconeix la llengua de signes catalana com a sistema lingüístic, i també el dret de les persones amb discapacitat auditiva i sordcegues d'aprendre-la i fer-la servir.

Article 4. *Deures lingüístics generals*

1. Tots els andorrans tenen el deure de conèixer la llengua catalana.

2. Tothom té el deure d'usar la llengua catalana en els casos previstos en aquesta Llei i en la resta de l'ordenament jurídic.

Registreu-vos a LesLleis.com per
accedir al contingut complert d'aquesta pàgina.